

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
PL 150
13101 Hämeenlinna

Vantaan ympäristölautakunnan hallintopakkohakemus Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisessa asiassa.

Asia

Vantaan ympäristölautakunta, vesilain (587/2011) 1 luvun 7 §:n ja 14 luvun 1 §:n tarkoittamana valvontaviranomaisena, pyytää Etelä-Suomen aluehallintovirastoa ryhtymään vesilain 14 luvun 4 §:n tarkoittamiin hallintopakkotoimenpiteisiin laillisen tilan saavuttamiseksi Vantaan Golfpuisto Oy:n Petikon golfkentän alueella.

Ympäristölautakunta pyytää, että aluehallintovirasto vesilain 14 luvun 4 §:n nojalla määrää Vantaan Golfpuisto Oy:n lopettamaan golfkenttätömaalla (92-405-8-38-V504 ja 92-405-8-42 sekä 92-405-8-33) veden virtausta padottavat toimenpiteet siten, ettei golfkentän pohjoispuolelle aiheudu tulvaa eikä alapuoliselle vesistölle aiheudu haittaa. Lisäksi Vantaan Golfpuisto Oy:n on haettava vesilain mukaista lupaa jo golfkentän alueelle toteutetuille Herukkaajan siirrolle ja pysyville rummuille ja silloille sekä Vantaan Golfpuisto Oy:n esityksen mukaiselle, mahdollisesti tehtävälle Herukkaajan uoman putkitukselle noin 100 metrin osuudelta tai muille mahdollisille toimenpiteille, joilla tulva ja muut haitat voidaan estää. Velvoitteen tehosteeksi on asetettava riittävän suuri uhkasakko tai juokseva uhkasakko.

Valvontaviranomaisen aiemmat toimenpiteet

Vantaan ympäristökeskus on edellyttänyt Vantaan Golfpuisto Oy:ltä toimenpiteitä 17.11.2017 antamassaan kirjallisessa kehotuksessa. Toimenpiteet piti tehdä 31.12.2017 mennessä. Ympäristökeskus teki paikalla tarkastuksen 3.1.2017, jolloin todettiin, että kehotusta ei ollut noudatettu ja Herukkaaja tulvi edelleen golfkentän pohjoispuolella olevalla kiinteistöllä 92-405-8-42.

Ympäristökeskus on myös useasti aiemmin vuosien 2016 ja 2017 aikana ollut yhteydessä golfkentän rakennuttajaan pyytäen selvityksiä tapahtuneesta ja toimenpiteitä tulvahaitan estämiseksi. Rakennuttajan toimenpiteet eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet olevan riittäviä eikä niillä ole saatu pysyvää ratkaisua aikaiseksi.

Perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ely-keskus) on antanut Tiiströjan (nykyisen Herukkaajan) uoman muokkauksen sekä siltojen ja rumpujen asentamisen vesilain mukaisesta lupatarpeesta lausunnon 1.12.2014 (JUDELY/6295/2014). Lausunnossa vesilain mukaisen luvan tarpeesta oli todettu muun muassa seuraavaa:

"Uoman muokkauksesta ei ennalta arvioiden aiheudu alapuoliselle vesistölle vesilain 3 luvun 2 §:n tarkoittamia haitallisia muutoksia, joten sille ei tarvitse hakea vesilain mukaista lupaa, mikäli työssä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- työt tulisi tehdä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja siten että vesistölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa

- kaivumassat on sijoitettava niin, etteivät ne pääse valumaan tai liettymään takaisin veteen

- työt on ajoitettava vähänveden aikaan ja toteutettava siten, että vältetään tarpeettoman samentumisen ja kiintoaineksen kulkeutumisen aiheuttamista. Myös veden padottamista asennustöiden aikana on vältettävä.

- Suunnitellut padot, sillat ja rummut tulee rakentaa siten, ettei niistä aiheudu haitallista padotusta eikä haittoja yläpuolisen valuma-alueen maankuivatukselle eikä haittoja alapuolisille kiinteistöille."

Ympäristölautakunta toteaa, että edellä mainittuja ely-keskuksen ehtoja ei ole noudatettu. Herukkaajan tulvimisesta on aiheutunut haittaa golfkenttätöyömaan pohjoispuolisille kiinteistöille. Herukkaajalla on ollut useita sortumia, jotka ovat aiheuttaneet puroveden samentumista. Töitä ei ole tehty yhtäjaksoisesti, vaan Herukkaajan uutta kaivettua uoma on jouduttu pitämään auki kaivinkoneilla, jolloin on aiheutettu jatkuvaa samentumishaittaa. Kaivumassoja ei ole sijoitettu niin, etteivät ne pääsisi valumaan puroon. Töitä ei ole ajoitettu vähän veden aikaan. Työmaa-alueella on useita rumpuja, jotka padottavat puron vedenvirtausta.

Ely-keskus oli lausunnossaan katsonut, että valuma-alueen pienen koon perusteella Tiiströja (nykyinen Herukkaaja) ei ole suunnitellun golfkentän kohdalla vesilain mukainen vesistö vaan noro.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan Vantaan Golfpuisto Oy:n tekemät toimenpiteet olisivat alusta alkaen edellyttäneet vesilain 3 luvun 2 §:n mukaista lupaa, koska kyseessä on vesilain 1 luvun 3 §:n kohdan 5 tarkoittama puro. Herukkaajan valuma-alue on noin 7,5 km² ja purossa virtaa vettä jatkuvasti vettä ja kalakulku on merkittävässä määrin mahdollista. Erkki J. Hollo on määritellyt

puron seuraavasti: ”jos uomassa virtaa jatkuvasti vettä ja kalaa kulkee merkittävässä määrin, kysymyksessä on puro valuma-alueen koosta riippumatta” (Hollo Erkki J., Vesioikeus, 2014, s. 26).

Lisäksi ympäristölautakunta toteaa, että vaikka edellä olevaa määritelmää vastoin Herukkaojaa ei olisikaan määritetty puroksi, niin vesilain 3 luvun 2 § 3. mom kohdan 1 mukaan lupaviranomaisen (ESAVI) lupa tarvitaan myös sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta aiheutuu vahinkoa toisen maalle, jos asianomainen ei ole antanut tähän suostumustaan eikä kyse ole 5 luvussa tarkoitetusta ojituksesta.

Toimenpiteet olisivat alusta alkaen edellyttäneet vesilain mukaista lupaa. Luvan tarve on entisestään konkretisoitunut hankkeen aiheuttamien vaikutusten myötä. Jos hankkeelle olisi haettu vesilain mukaista lupaa ja tehty asianmukaiset suunnitelmat, rakentamisen vaikutukset olisi arvioitu lupaharkinnan yhteydessä, tulva, puroveden samentuminen ja muut mahdolliset haitalliset vaikutukset olisi voitu estää tai niitä olisi voitu vähentää. Suunnitelmat olisi pitänyt tehdä jo ennen hankkeeseen ryhtymistä.

Vesilain 14 luvun 2 §:n mukaan, jos vesilakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja pantava vireille 4 §:ssä tarkoitettu hallintopakkoasia.

Edellä mainituin perustein Vantaan ympäristölautakunta laittaa vireille hallintopakkohakemuksen.

Vantaan ympäristölautakunta

Liitteet

- liite 1 a. Herukkaojan uoman sortuma 2016 syyskuun viistoilmakuvassa
- liite 2. Tulvatilanne 2016 syyskuun ilmakuvasa
- liite 3. Siton lausunto työnaikaisista sortumista 8.6.2017
- liite 4. Ympäristökeskukseen 17.10.2017 tulleen ilmoituksen tulvakuvat
- liite 5. Tulvatilanne 10.11.2017 piirrettynä kesäkuun 2017 ilmakehuun
- liite 6. Vantaan ympäristökeskuksen 17.11.2017 kehotus
- liite 7. Vantaan Golfpuisto Oy:n toimintaesitys 29.11.2017
- liite 8. Ympäristökeskuksen muistio 3.1.2018 tarkastukselta sekä liitteet 1 ja 2
- liite 9. Ympäristökeskuksen muistion valokuvat golfkenttätömaalta 3.1.2018
- liite 10. Ympäristökeskuksen muistion valokuvat työmaan pohjoispuolelta 3.1.2018